

Antwoorden op veel gestelde vragen

Tip: Gebruik "Control-F" om een zoekterm in te voeren.

1. De cocons komen nog niet uit. Hoe kan dat?

Knuffelbijen komen meestal uit in de tweede helft van april. Het uitkomen is echter afhankelijk van warm weer. Het moet een tijdje lekker weer zijn (rond de 18 graden). Als het bijvoorbeeld fris is in de tweede helft van april (<18 graden) en begin mei wordt het pas lekker weer dan zullen de meeste bijen ook pas begin mei uitkomen. Ieder jaar is weer anders dus het is moeilijk om precies te voorspellen wanneer de bijen uitkomen.

Wanneer je de cocons hebt ontvangen en het wordt meteen daarna warm weer, duurt het toch ongeveer twee weken voordat de cocons uitkomen. Ze hebben tijd nodig om uit hun winterslaap te komen.

2. Niet alle cocons komen uit. Is dat erg?

Nee, dat is normaal. Het is te verwachten dat ongeveer 90% van de cocons uitkomt.

3. Komen de cocons allemaal tegelijk uit?

Nee, eerst komen de mannetjes uit en wat later de vrouwtjes. Je hebt ook altijd mannetjes en vrouwtjes die vroeg uitkomen en mannetjes en vrouwtjes die wat later uitkomen.

De tijd die verstrijkt tussen het uitkomen van de eerste mannetjes en de laatste vrouwtjes, is korter als het lekker warm is en langer als het fris is. Omdat ieder jaar weer anders is, is het niet mogelijk om concrete tijden te noemen.

4. Gaan alle bijen in het bijenhotel wonen?

Nee, alleen de vrouwtjes gaan nestelen in de nestgangen. De mannetjes vertrekken nadat de vrouwtjes uitgekomen zijn, gepaard hebben en de koker is verwijderd. Het is te verwachten dat een gedeelte van de vrouwtjes in een aangeboden bijenhotel gaan wonen.

Omdat knuffelbijen wilde bijen zijn, is er altijd een mate van onvoorspelbaarheid. Het ene jaar zullen meer nestgangen worden bezet en het andere jaar weer minder. Dat hangt onder andere af van de temperatuur, het lokale voedselaanbod en de hoeveelheid neerslag. Gunstig is een hoge temperatuur en weinig regen en wind.

5. Hoe lang leven knuffelbijen?

Knuffelbijen leven ongeveer vier tot zes weken. Echter als het mooi weer is en ze de hele dag aan hun nestje kunnen werken dan leven ze iets korter. Ze hebben maar één generatie per jaar. Dat betekent dat ze alleen in de lente en het begin van de zomer aanwezig zijn. Als de volwassen bijen dood zijn gegaan, duurt het daarom tot het volgende voorjaar voordat de jonge knuffelbijen weer uit het nestkastje tevoorschijn komen.

6. Mag ik het bijenhotel verven?

Ja, je kan het dakje verven om verwerking en slijtage tegen te gaan. Het heeft niet de voorkeur om ook het hout waar de nestgangen in zitten te verven omdat de bijen zich dan mogelijk minder goed in het hotel vestigen. Gebruik altijd verf op waterbasis.

7. Hoe lang blijft het bijenhotel bewoond?

Dat is moeilijk te voorspellen. Minimaal twee jaar maar waarschijnlijk langer.

8. Kan ik iets doen om de knuffelbijen te verzorgen?

Je hoeft niets te doen want de bijen kunnen goed voor zichzelf zorgen. Als je iets wilt doen, dan kan je:

- Bloemen aanplanten die de bijen graag bezoeken (bijenmix zaaien)
- Zorgen dat er altijd schone nestgangen beschikbaar zijn (een tweede of derde bijenhotel ophangen)
- De plek voor het bijenhotel zorgvuldig uitkiezen. Zonnig en beschermt heeft de voorkeur
- Het dakje van het bijenhotel verven
- Het bijenhotel beschermen nadat de gangen dicht zijn gemaakt. Hiervoor kunt u in de winkel een beschermingszakje voor het bijenhotel kopen

9. Bij ons staan veel eikenbomen. Zijn die goed voor de bijen?

Ja, knuffelbijen halen graag stuifmeel op de bloemen van eiken.

10. Op welke bloemen zoeken knuffelbijen stuifmeel?

Knuffelbijen halen stuifmeel op heel veel verschillende bloemen. Net zoals honingbijen zijn het echte generalisten. Ze lusten bijna alles. Met een moeilijk woord heet het dat knuffelbijen 'polylectisch' zijn. Als je de nesten onderzoekt, tref je vaak stuifmeel aan van boterbloemen en van eiken, maar ook van tientallen andere plantensoorten.

11. Er zitten andere bijen in het bijenhotel. Is dat erg?

Nee, dat is juist mooi. In de natuur komen vanaf begin maart al andere soorten knuffelbijen uit zoals de Gewone sachembij en de Gehoornde metselbij. Deze soorten zitten ook graag in de nestgangen. Het kan voorkomen dat deze bijen het bijenhotel hebben gevonden voordat de knuffelbijen zijn uitgekomen. Meestal zijn het er maar een paar en blijft er genoeg ruimte over in het hotel voor de knuffelbijen.

12. De koker is klein. Zitten daar vijftig bijencocons in?

In de koker passen ongeveer 80 cocons. Als er 50 in zitten dan blijft er nog een derde aan ruimte over in de koker.

13. Kunnen de bijen wel naar buiten door die kleine opening in de koker?

De opening onder de sticker is net zo groot als de nestgangen. De bijen kunnen zonder problemen uit de koker komen.

14. Wat voor soort bijen zijn knuffelbijen?

Onze knuffelbijen zijn van de soort *Osmia bicornis*. In het Nederlands Rosse metselbij genoemd. Het is een veel voorkomende bijensoort. Ze komen van oorsprong in Nederland voor.

15. Maken knuffelbijen honing?

Nee, knuffelbijen maken geen honing. Ze zijn vooral gericht op het verzamelen van stuifmeel.

16. Maken knuffelbijen raten van bijenwas?

Nee, knuffelbijen maken geen raten van bijenwas.

17. Kunnen de bijen zwermen en overlast veroorzaken?

Nee, knuffelbijen vormen geen bijenzwermen. Omdat het bijenhotel maar een beperkt aantal nestgangen heeft, blijven ook de aantallen bijen klein.

18. Er zijn nestgangen dichtgemetseld met aarde. Waarom is dat?

Knuffelbijen sluiten een nestgang af met een muurtje van aarde om de jonge bijen te beschermen. Je kan het ze zien doen als je het bijenhotel regelmatig bekijkt.

19. Komen de Knuffelbijen dit jaar weer opnieuw uit?

Nee, de bijen komen pas volgend voorjaar weer uit. Het duurt ongeveer tot september voordat de bijen volwassen zijn. Omdat het dan herfst is en er weinig bloemen bloeien, blijven de knuffelbijen in het bijenhotel. Ze komen uit zodra het in het volgende voorjaar weer een tijdje lekker weer is en er bloemen in bloei staan.

20. De nestgangen van het bijenhotel waren netjes afgesloten maar na een tijdje waren ze ineens weer open. Hoe kan dat?

Dit komt door vogels die op zoek zijn naar een maaltje. Ze pikken de nestgangen open om te kijken of er vlak achter de afsluiting een bij ligt. Als dat zo is, kunnen ze die uit de gang peuteren. De meeste Knuffelbijen houden daar echter rekening mee want over het algemeen laten ze de laatste centimeter van de nestgang leeg. Deze ruimte heet 'vestibulum' en heeft onder andere de functie van het tegengaan van roverij door vogels. De meeste vogels kunnen daarom niet diep genoeg in de gangen komen om de bijen daadwerkelijk op te eten.

De enige vogel die echt schade aan de bijen kan doen, is een specht. Die kunnen namelijk ook het hout weghakken met hun snavel en zo wel diep genoeg in de gangen komen. Gelukkig komt dat niet vaak voor.

21. Het vriest 's nachts, kunnen de cocons / knuffelbijen tegen de vorst?

Ja, de cocons kunnen vorst goed verdragen. Je kan ze gewoon buiten laten. Als ze eenmaal uitgekomen zijn, kunnen de knuffelbijen ook wel tegen vorst, maar als de koude lang aanhoudt, is dat niet ideaal. Ze houden van warmte.

22. Blijven de knuffelbijen in mijn tuin?

Knuffelbijen zoeken voedsel tot op ongeveer 500 meter van het bijenhotel. De bloemen in de tuin van je buren zullen dus ook worden bezocht!

23. Ik heb een balkon in de stad. Kan ik daar ook knuffelbijen houden?

In de stad is over het algemeen genoeg voedsel voor de bijen en ligt het voor de hand dat de knuffelbijen zich prima thuis voelen op een balkon in de stad. We kunnen echter geen garantie geven. Je zal het gewoon moeten proberen.

24. Ik dacht dat alle bijen steken. Waarom steken knuffelbijen niet?

Net als veel andere solitaire bijen, steken knuffelbijen niet. Dit heeft drie oorzaken

1. Ze hoeven geen groot nest met honing te beschermen tegen allerlei andere dieren.
2. Ze maken één of meerdere kleine, goed verscholen nestjes die ze eenvoudig een tijdje kunnen verlaten. Er is geen noodzaak om ze te verdedigen
3. Ze leven alleen. Dat wil zeggen dat ze zich bij gevaar niet op hoeven te offeren voor het grotere geheel, zoals honingbijen en hommels dat doen.

Knuffelbijen hebben dus nooit geleerd om aan te vallen, maar reageren op verstoring door te vluchten, net zoals vlinders dat doen. Dat geldt overigens voor bijna alle 350 bijensoorten in Nederland.

25. Wat zit er in het witte hartvormige blikje?

Lekkere snoepjes! We hebben de knuffelbijencocons al voor je in de koker gedaan.

26. Waarom zijn de bijen verkrijgbaar tot eind mei?

Dat heeft te maken met de levenscyclus van de bijen. Knuffelbijen moeten uiterlijk eind mei 'naar buiten' worden gebracht om uit te komen. Het is wel mogelijk om de bijen langer in winterslaap te houden maar dat doen we liever niet omdat we de levenscyclus zo min mogelijk willen verstoren. Knuffelbijen kunnen dus niet het gehele jaar door geleverd worden.

27. Waarom zijn de bijen in oktober of november weer beschikbaar?

Omdat de jonge knuffelbijen op dat moment volwassen geworden zijn en het veilig is om ze te versturen. Ze moeten na ontvangst in een koeling worden bewaard om ze in winterslaap te houden tot ze in het voorjaar weer uit kunnen komen. Bewaar de knuffelbijencocons tussen de 0 en 5 Graden